

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії, президент
Національного університету «Києво-
Могилянська академія»

«20» 03 2014р. В.П. Моренець

**Програма вступного фахового випробування зі
спеціальності: 8.040301 «Політологія» до вступу на
навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра в
2014 році**

Київ-2014

Спеціальність: 8.040301 «Політологія»

Присвоювана кваліфікація – магістр

Вступне фахове випробування зі спеціальності «Політологія» до вступу на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра в 2013 році передбачає перевірку базового рівня знань з основних політологічних дисциплін, здобутих бакалаврами (спеціалістами) в результаті успішного засвоєння таких дисциплін: Основи політичної науки, Порівняльна політологія, Історія політичних вчень, Сучасні західні політичні теорії, Державна політика і державне управління, Зовнішня політика України, Міжнародні відносини, Структура і функції державного управління, Політична культура, .

Вступне фахове випробування має форму екзаменаційних запитань.

Кількість екзаменаційних запитань – 80.

Зразок:

1. Поняття та способи формування громадянської культури. Критерії визначення демократичності політичної культури.
2. Основні моделі розподілу політичної влади в політичній системі.
3. Розрізнення ліберальної демократії та народної демократії.

Питання для підготовки до іспиту:

1. Походження політичної влади.
2. Співвідношення державної та політичної влади.
3. Основні моделі розподілу політичної влади в політичній системі.
4. Співвідношення політичної та адміністративної складових у державному управлінні.
5. Інституційний підхід до дослідження державної політики.
6. Нормативний підхід до дослідження державної політики.
7. Атрибути і характеристики державної політики.
8. Загальна структура процесу вироблення державної політики.
9. Складові державного управління.
10. Міркування справедливості при виробленні державної політики.
11. Політична культура як складова політичної системи суспільства.
12. Ментальний та поведінковий рівень політичної культури. Чинники впливу на політичну свідомість та політичну поведінку громадян.
13. Механізми та суб'єкти здійснення політичної соціалізації. Функції політичної соціалізації.
14. Політична соціалізація у недемократичному суспільстві.
15. Типи політичної культури.
16. Поняття та способи формування громадянської культури. Критерії визначення демократичності політичної культури.
17. Політичні норми та політичні цінності.
18. Формування політичної культури у країнах з авторитарним режимом.
19. Риси тоталітарної політичної культури.

20. Політична освіта як чинник формування політичної культури.
21. Політичні перетворення як чинники культурних змін. Становлення демократії та розвиток громадянського суспільства.
22. Електоральна політична культура.
23. Політична участь як елемент політичної культури.
24. Політична культура громадянськості.
25. Чинники формування політичної культури українського суспільства.
26. Поняття «влада» і його місце в політичній науці.
27. Секційні та несекційні теорії влади.
28. Функції держави.
29. Інститут державної бюрократії та його роль в політичному процесі.
30. Три типи панування за М. Вебером.
31. Політична система та її елементи.
32. Теорія технократії.
33. Наукова дискусія про природу політичної ідеології. (ідеологія як система ідей / ідеологія як хибна свідомість / ідеологія як політичне доктринерство).
34. Класична тріада політичних режимів.
35. Маркери тоталітаризму Фрідріха / Бжезінського.
36. Розрізнення ліберальної демократії та народної демократії.
37. Зовнішні та внутрішні дилеми демократії (модель Ф. Шміттєра).
38. Головні підходи до розуміння громадянського суспільства.
39. Теорія соціальних кліважів Ліпсета / Роккана як модель пояснення виникнення політичних партій.
40. Типології політичних партій.
41. Характеристики і приклади безпартійних, однопартійних, двопартійних і багатопартійних систем (типологія Ж. Блонделя).
42. Основні положення виборчої географії.
43. Особливості мажоритарної системи: переваги та недоліки.
44. Загрози президенціалізму за Х. Лінцем і загрози парламентаризму за Д. Хоровіцем.
45. Пояснити В'єтнамську війну з точки зору реалізму як теорії міжнародних відносин і з точки зору неомарксизму як теорії міжнародних відносин.
46. Поняття «міжнародні відносини» та «світова політика».
47. Поняття «зовнішня політика» і «зовнішні зносини».
48. Актори міжнародних відносин. Первинні і вторинні актори.
49. Дисципліна «міжнародні відносини»: еволюція, основні складові.
50. Підходи і предмет дослідження міжнародних відносин: політологія МВ, порівняльна політологія, міжнародне право, міжнародна економіка, історії.
51. Рівні аналізу МВ. Основі теоретичні підходи на кожному з них.
52. Парадигми дослідження міжнародних відносин.
53. Становлення реалістської традиції дослідження МВ.
54. Становлення ліберальної традиції дослідження МВ.
55. Теорії реалістської парадигми дослідження МВ
56. Теорії ліберальної парадигми дослідження МВ
57. Основі теоретичні положення реалістської традиції дослідження МВ.
58. Основі теоретичні положення ліберальної традиції дослідження МВ.
59. Концепція анархічної природи МВ.
60. Концепції сили (power) і самопомогі (self-help) в поясненні поведінки держав.
61. Неореалізм. Структурний підхід К. Уолца (Kenneth Waltz).
62. Неолібералізм. Концепція світового порядку Дж. Ная (Nye J)
63. Геополітичний підхід до дослідження МВ. Геополітичні концепції Г. Маккіндера, З. Бжезінського.
64. Довестфальські системи міжнародних відносин.
65. Принципи функціонування Вестфальської системи міжнародних відносин.
66. Версальсько-Вашингтонська підсистема міжнародних відносин її вади та недоліки.

67. Ялтинська підсистема система міжнародних відносин.
68. Структурні характеристики світової політичної системи. Поняття полюсу світової системи.
69. Концепції стану сучасної світової політичної системи.
70. Концепція стану сучасної світової політичної системи Ф. Фукуями
71. Концепція стану сучасної світової політичної системи С. Гантінгтона Концепція стану сучасної світової політичної системи З. Бжезінського
72. Концепція сили Г. Моргентау та Дж. Мерсхаймера.
73. Сила і потенціал держав. Складові потенціалу.
74. Особливість економічного потенціалу як складової сили держави. Індикатори. Сучасний стан.
75. Особливість збройного потенціалу як складової сили держави. Індикатори. Сучасний стан.
76. В чому відмінність і важливість реальної сили і сприйнятої сили (perceived power); абсолютної і відносної сили?
77. Концепція м'якої сили Дж. Ная.
78. Пояснення поведінки держав на основі концепція дилеми безпеки.
79. Змодельуйте поведінку держав на основі «дилеми засуджених».
80. Абсолютні і відносні цілі держав. Гра з нульовою сумою.
81. Інструменти дипломатичного переконання (дипломатія, міжнародні організації, публічна дипломатія, міжнародне право) у зовнішній політиці держав.
82. Надання допомоги, торгівельна і фінансова політика та створення союзів як інструменти зовнішньої політики держав.
83. Інструменти силових дипломатії у зовнішній політиці держав.
84. Біхеверистська концепція сили держав. Співвідношення між впливом, силовим потенціалом і силою держави.
85. Форми впливу та ефективність застосування інструментів силових політики.
86. Використання збройних сил як потенціалу примусу. Стратегії залякування, стримування, превентивних дій.
87. Реалістський і ліберальний підходи до визначення національних інтересів. Класифікація національних інтересів.
88. Постійні і змінні, життєво важливі і вторинні національні інтереси.
89. Типи міжнародних організацій. Визначення і класифікація міждержавних організацій.
90. Причини створення і завдання міжнародних організацій.
91. Процедури прийняття рішень в МО.
92. Організація роботи і фінансування міждержавних організацій.
93. Структура та основні органи ООН.
94. Завдання і повноваження Ради Безпеки ООН. Прийняття рішень.
95. Регіональні міжнародні організації в Європі. Структура і діяльність ЄС.
96. Цілі та завдання НАТО.
97. Міжнародні неурядові організації та їх вплив на світові політичні процеси.
98. Недержавні актори в системі МВ: міжнародні корпорації, локальні цивілізації, «недержавні» нації.
99. Поняття безпеки в міжнародних відносинах. Підходи до забезпечення безпеки
100. Реалістський і ліберальні підходи до досягнення безпеки.
101. Збільшення озброєнь і створення альянсів як шляхи забезпечення безпеки держав. Переваги і недоліки участі у військових альянсах.
102. Стимування, контроль над озброєннями та роззброєння як механізми забезпечення безпеки.
103. Вплив розподілу сил в світовій політичній системі на безпеку: мир через домінування (концепція гегемоніальної стабільності); мир через балансування (теорія балансу сил)
104. Підтримання миру за допомогою концерту великих держав (Європейський концерт (1815 – 1853 pp.); Рада Безпеки ООН.

105. Принципи створення системи колективної безпеки.
106. Мультилатералізм і інтеграція в забезпеченні безпеки. Поняття середовища безпеки (security community)
107. Процедури врегулювання військово-політичних конфліктів: переговори, добрі послуги, примирення, арбітраж, судовий розгляд.
108. Роль ООН в міжнародному розвитку та розв'язанні проблем війни і миру
109. Діяльність ООН в сфері врегулювання конфліктів: preventive diplomacy, peacekeeping, peace building, peace enforcement.
110. Воєнно-політичний конфлікт як форма силової боротьби.
111. Основні складові сучасної системи європейської безпеки.
112. Світова організація торгівлі. Концепція країни найбільшого сприяння і принцип генеральної системи преференцій.
113. Регіональні торгівельні угоди (режими).
114. Світова монетарне співробітництво. Бреттон-Вудська монетарна система.
115. Проблема Північ-Південь в світовій політиці.
116. Проблеми оточуючого середовища, природних і людських ресурсів в світовій політиці.
117. Критика Платоном існуючих типів держави.
118. Проблема управління державою у Платона.
119. Походження та сутність держави у Арістотеля.
120. Демократія за Аристотелем та її різновиди.
121. Арістотелівська теорія державного перевороту.
122. Проблема поділу влади у Данте. Поняття верховної влади.
123. Порівняльний аналіз різних форм правління в творчості Н. Макіавеллі.
124. Т. Мор про головні принципи політичного устрою.
125. Т. Кампанелла про організацію влади.
126. Виникнення та сутність держави у Т. Гоббса.
127. Дж. Локк про громадянське суспільство.
128. Дж. Локк про поділ влади.
129. Принцип поділу влади у Ш. Л. де Монтеск'є.
130. Ж.Ж. Руссо про природний та громадянський стани.
131. Критика Бьорком радикалізму.
132. Громадянське суспільство у політичній теорії Г.В.Ф Гегеля.
133. Політична держава і влада в концепції Гегеля.
134. Вчення марксизму про походження і сутність держави.
135. Парламентаризм і революція в концепції В. Леніна.
136. Власність і власник в теорії М. Штирнера.
137. Моральні засади анархізму у концепції П. Кропоткіна.
138. Дж. Ст. Мілл про інституційні засади ліберальної демократії.
139. А. Де Токвіль про головні тенденції в розвитку демократії.
140. Проблема влади у М. Вебера.
141. Підстави поділу суспільства за Ортегою.
142. Поняття відкритого суспільства у К. Поппера.
143. Критика К. Поппером соціальної теорії К. Маркса.

Література:

1. Дем'янчук О.П. Державна політика і державне управління: політологічні аспекти. – К.: Факт. 2008. – 272 с.
2. Колбеч, Г.К. Політика. / Гел К.Колбеч. - Пер. з англ. О.П.Дем'янчука. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія». 2005. - 169 с.

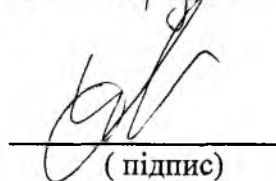
3. Данн Вільям Н. Державна політика: основи аналізу. / Данн Вільям Н. - Пер. з англ. Г.Є.Краснокутського. – Одеса: АО БАХВА, 2005. - 468 с.
4. Парсонс, Вейн. Публічна політика: вступ до теорії й практики аналізу політики. / Парсонс Вейн. - Пер. з англ. О.Дем'янчука. – К.: Видавничий дім «КМ Академія». 2006. 549 с.
5. Рябов С. ПОЛІТОЛОГІЧНА ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ. К.: Тандем. 1996.
6. Дай, Томас Р. Основи державної політики. / Дай Томас Р. - Пер. з англ. Г.Є.Краснокутського. – Одеса: АО БАХВА, 2005. - 468 с.
7. Політологія : навчальний посібник / за наук. ред. А. Колодій. - К. : Ельга-Н : Ніка-Центр, 2000. The Oxford Handbook of Political Theory.
8. Ледяев В. Власть. – М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2001.
9. Рябов С. Політологічна теорія держави. – К.: Тандем, 1996.
10. Політологія : підручник / В.М. Піча, Н.М. Хома ; за заг. ред. В. М. Пічі. - Львів : Новий світ, 2008.
11. Шляхтун, П. Політологія : теорія та історія політичної науки : навчальний посібник. - К. : Либідь, 2002.
12. Шаповал, В. Н. Сравнительное конституционное право / В.Н. Шаповал. - К. : Княгиня Ольга, 2007.
13. Алмонд Г., Верба С. Гражданская культура и стабильность демократии // Политические исследования. – 1992. - № 4. – С. 122-134.
14. Андреев С. Политическое сознание и политическое поведение // Социально-политический журнал. – 1992. – № 8.
15. Арендт Х. Джерела тоталітаризму. – К.: Дух і літера, 2002.
16. Баталов Э. Политическая культура: понятие и феномен // Политика: проблемы теории и практики. – Вып. VII. – Ч. II. – М., 1990.
17. Бурдяк В., Ротар Н. Політична культура, ідеологія, психологія: Навч. посіб. / Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2000.
18. Гаджиев К. Политическая культура: концептуальный аспект // Полис. – 1991. – № 6.
19. Жадан І., Кисельов С., Кисельова О., Рябов С. Політична культура та проблеми громадянської освіти в Україні: Аналіт. звіт / Інститут громадянської освіти НаУКМА / Сергій Рябов (відп.ред.) - К. : Тандем, 2004.
20. Инглехарт Р. Культурный сдвиг в зрелом индустриальном обществе // Новая постиндустриальная волна на Западе. Антология / Под ред. В.Л. Иноземцева. М., 1999. С. 249-260.
21. Корнхаузер В. Політика масового суспільства // Політологічні читання. – 1992. – № 1.
22. Остапенко М. А. Політична культура суспільства: навч. посіб. / Міжрегіональна академія управління персоналом. - К. : МАУП, 2008.
23. Ротар Н. Діалогові форми політичної участі: передумови та перспективи становлення в Україні // Політичний менеджмент. – 2007. - № 1 (22). – С. 75-92.
24. Рябов С. Політична культура: теоретичні й практичні аспекти // Практична філософія. – 2001. – №3.
25. Portis E.B., Reconstructing the Classics. Political Theory from Plato to Marx. – New Jersey, 1998.
26. History of Political Philosophy, Ed. By Leo Strauss and Joseph Cropsey, Chicago and London, 1987.
27. Скирбекк Г., Гилье Н. История философии. – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2003.
28. Скиба В., Горбатенко В., Туренко В. Вступ до політології. – К., 1998.
29. Рассел Б. Історія західної філософії в 2-х тт. – К., 1996.
30. Класики політичної думки (від Платона до Макса Вебера). – К., 2002.
31. Ukraine in the World: Studies in the International Relations and Security Structure of a Newly Independent State // Harvard Ukrainian Studies. 1996. - Vol. XX. (special volume).
32. Кулеба Д. Участь України в міжнародних організаціях. Правова теорія і практика / Дмитро Кулеба. – К.: Проміні, 2007. – 304 с.

33. Хоффманн Л. Україна на шляху до Європи / Хоффманн Л., Мьоллерс Ф.. - К.: Фенікс, 2001. - 343с.
34. Євроатлантична інтеграція України: військово-політичні аспекти: Монографія / Під ред. акад НАНУ В.П. Горбуліна. – Дніпропетровськ: Пороги, 2003. – 160 с.
35. Зленко А. Зовнішня політика України: від романтизму до прагматизму / Зленко А.М.. - К.: Альтернативи, 2001. – 370 с.
36. Україна та Росія у системі міжнародних відносин: Стратегічна перспектива: Колективна монографія. - К.: НІПМБ, 2001.- 624 с.
37. Mingst K. Essentials of International Relations // Karen A. Mingst. - W. W. Norton & Company; Fourth Edition edition, 2007. – 368 p.
38. Morgenthau H. Politics among nations: the struggle for power and peace / Hans J. Morgenthau. – New York: Knopf, 1948. – 489 p.
39. Коппель О. Міжнародні системи. Світова політика // Коппель О.А., Пархомчук Е.С.. - К.: ФАДА, ЛТД, 2001. - 224 с.
40. Поздняков Э. Системный подход и международные отношения // Поздняков Э.А.. - М.: Наука. - 1976. - 158 с.

Затверджено на засіданні кафедри

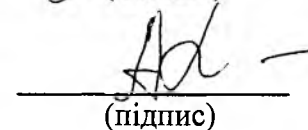
Протокол № 2 від „06” березня 20 14 року

**Голова фахової
атестаційної комісії**

(підпис)

В.М.Якушик
(прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри

(підпис)

О.П.Дем'янчук
(прізвище та ініціали)

Оцінювання відповідей абітурієнтів на вступному іспиті зі спеціальності (політологія)

Іспит відбувається у формі письмових відповідей на теоретичні питання, вказані в білетах, які отримують абітурієнти. Кожен білет містить 3 питання, що стосуються різних розділів політології.

За відповіді на перше і друге питання студент отримує максимум по 33 бали, за третє – 34 бали. Критерієм виставлення оцінки є повнота й релевантність відповіді на питання, наведення прикладів для прикладних питань.

Максимальна кількість балів за іспит - 100 балів.

За результатами складання іспиту якість знань абітурієнта оцінюється за рейтинговою системою та трансформується в національну шкалу та шкалу ECTS

Таблиця

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS.

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
91 – 100	5 (відмінно)	A (відмінно)
81 – 90	4 (добре)	B (дуже добре)
71 – 80		C (добре)
66 – 70	3 (задовільно)	D (задовільно)
60 – 65		E (достатньо)
1 – 59	2 (незадовільно)	F (незадовільно)

Голова фахової атестаційної комісії

Професор, доктор політичних наук

В.М.Якушик

Завідувач кафедри політології

Дем'янчук О.П.

Протокол від «16» вересня 2014 року № 2